

ПРОБНЕ ЗОВНІШНЄ НЕЗАЛЕЖНЕ ОЦІНЮВАННЯ З ГЕОГРАФІЇ

Час виконання – 150 хвилин

Робота містить 54 завдання різних форм. Відповіді до завдань Ви маєте позначити в бланку А.

Результат виконання завдань сертифікаційної роботи буде зараховано як результат **державної підсумкової атестації** та використано під час прийому до закладів вищої освіти.

Інструкція щодо роботи в зошиті

1. Правила виконання зазначено перед завданнями кожної нової форми.
2. Відповідайте лише після того, як Ви уважно прочитали та зрозуміли завдання.
3. За необхідності використовуйте як чернетку вільні від тексту місця в зошиті.
4. Намагайтеся виконати всі завдання.

Інструкція щодо заповнення бланка відповідей А

1. У бланку А записуйте лише правильні, на Вашу думку, відповіді.
2. Відповіді вписуйте чітко, згідно з вимогами інструкції до кожної форми завдань.
3. Неправильно позначені, підчищені відповіді в бланку А буде зараховано як помилкові.
4. Якщо Ви позначили відповідь до якогось із завдань 1–42 в бланку А неправильно, то можете виправити її, замалювавши попередню позначку та поставивши нову, як показано на зразку:

5. Якщо Ви записали відповідь до якогось із завдань 43–54 неправильно, то можете виправити її, записавши новий варіант відповіді в спеціально відведеному місці бланку А.
6. Ваш результат залежатиме від загальної кількості правильних відповідей, зазначених у бланку А.

Ознайомившись із інструкціями, перевірте якість друку зошита та кількість сторінок. Їх має бути 16.

Позначте номер Вашого зошита у відповідному місці бланку А так:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
X														

Зичимо Вам успіху!

Завдання 1–36 мають по чотири варіанти відповіді, з яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді й позначте його в *бланку А* згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у *бланку А*, тому що комп'ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні під час заповнення *бланку А*!
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

1. Доберіть назву до наведеної картосхеми.

- А «Державний устрій країн Європи»
- Б «Україна на карті Європи»
- В «Країни Європейського Союзу»
- Г «Географічне положення Євразії»

2. Відлік часових поясів здійснюють від

- А екватора
- Б меридіана 180° довготи
- В нульового меридіана
- Г Північного полюса

3. Укажіть визначення геотектонічного поняття «щит».

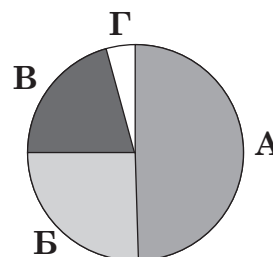
- А верхній ярус платформи, утворений осадовими породами
- Б нижній ярус платформи, складений кристалічними породами
- В ділянка платформи, де на поверхню виходять кристалічні породи
- Г ділянка платформи, де відбувається опускання фундаменту по розломах

4. Для природної зони степу характерне

- А панування вічнозеленої рослинності
- Б поширення чорноземів різних типів
- В домінування природних ландшафтів
- Г утворення спустелених ділянок

5. Частку площі Індійського океану в загальній площі Світового океану на діаграмі позначено буквою

- А
- Б
- В
- Г

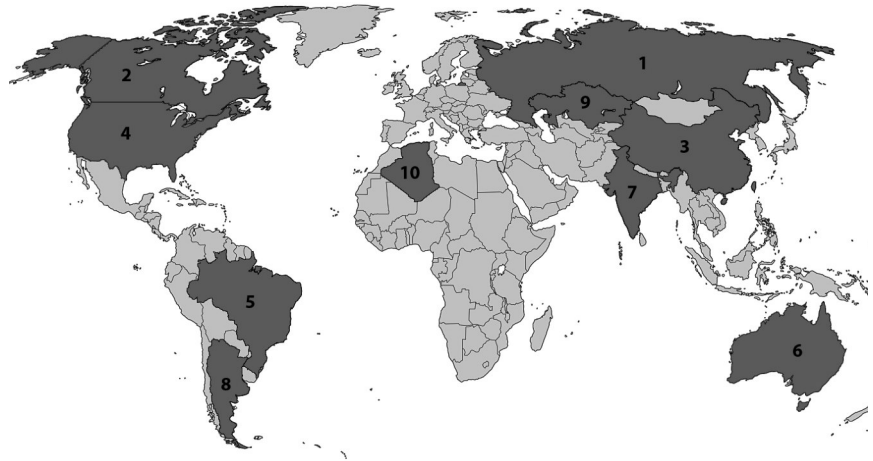

6. У якому субрегіоні всі країни відносять до високорозвинених?

- А Західна Європа
- Б Східна Європа
- В Південна Азія
- Г Північна Африка

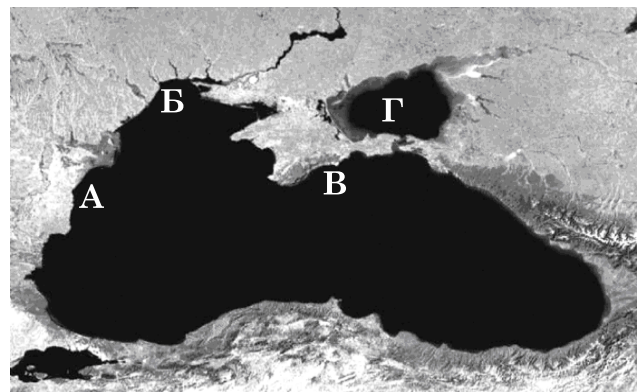
7. На картосхемі темним кольором позначено десять країн-лідерів за

- А площею їхньої території
- Б чисельністю населення
- В величиною ВВП на 1 особу
- Г індексом людського розвитку

8. Якою буквою позначено акваторію Азовського моря на космічному знімку?

- А
- Б
- В
- Г

9. Щоб спроектувати в Україні мережу заводів із виробництва біодизелю з насіння ріпаку, потрібно передусім скористатися тематичною картою

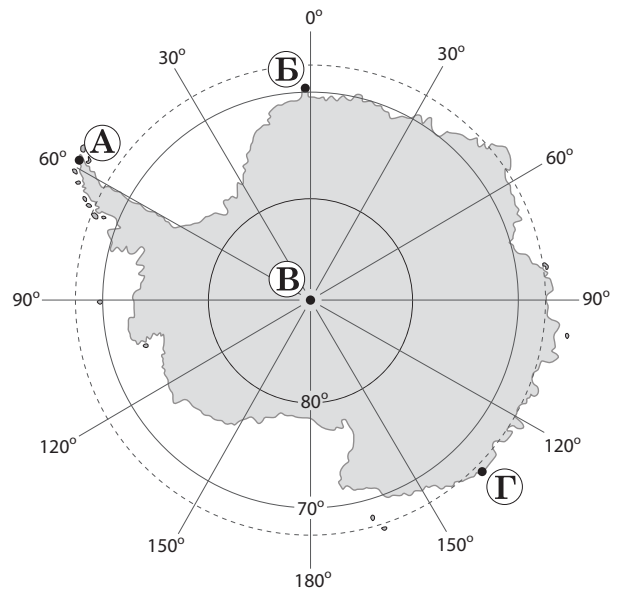
- А «Машинобудування»
- Б «Хімічна промисловість»
- В «Технічні культури»
- Г «Рекреаційні ресурси»

10. Наслідком зміни складу атмосферного повітря під впливом господарської діяльності людини є

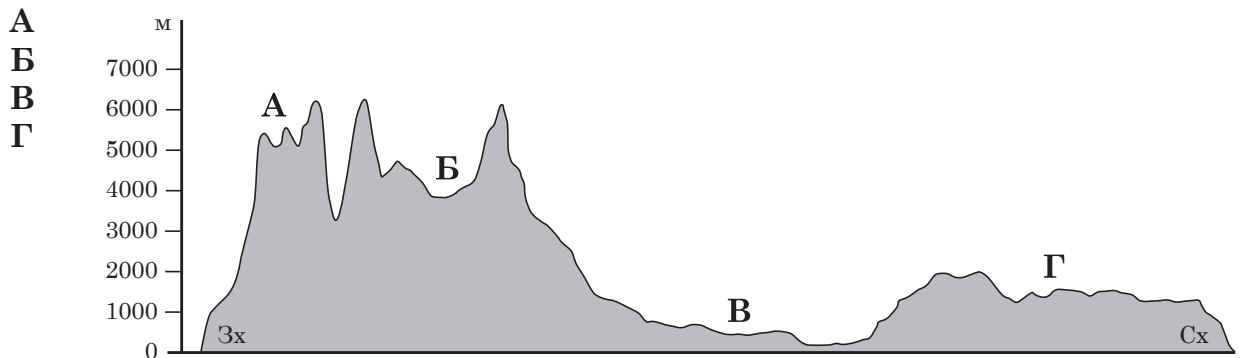
- А кислотні дощі
- Б руйнівні паводки
- В водна ерозія
- Г острови зі сміття

11. Найпівденнішу точку Антарктиди на карті позначено буквою

- А
- Б
- В
- Г

12. На профілі поверхні території Південної Америки, побудованому вздовж паралелі 20°, визначте місцезположення Бразильського плоскогір'я.

13. Визначте напрям збалансованого розвитку господарства країн, розташованих на межі із Сахарою – у регіоні інтенсивного спустелення.

- А заміщення зернових сільськогосподарських культур технічними
- Б обмеження чисельності поголів'я худоби на природних пасовищах
- В уключення в систему зрошення всіх великих і малих річок, озер, ставків
- Г зменшення кількості й площі природно-заповідних об'єктів

14. Чому Австралія є найпосушливішим материком?

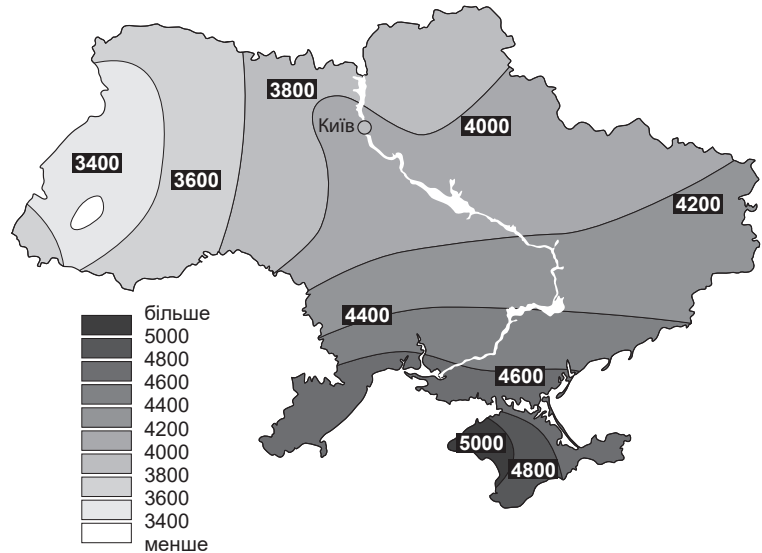
- А материк лежить переважно в тропічному поясі
- Б центральну частину материка з усіх сторін оточено горами
- В з Антарктики вглиб материка проникають сухі повітряні маси
- Г біля берегів Австралії проходять лише холодні океанічні течії

15. Велике Солоне озеро, озера Ейр, Чад і Балхаш подібні тим, що

- А лежать на одному материкау
- Б утворені в кратерах згаслих вулканів
- В живляться лише підземними водами
- Г належать до безстічних

16. На карті України ізолініями відображено зміну такого показника, як

- А сумарна сонячна радіація (МДж/м²)
- Б абсолютна висота місцевості (м)
- В середньорічна кількість опадів (мм)
- Г запаси водних ресурсів місцевого стоку на 1 км² площі (м³/рік)

17. У каштанових ґрунтах менший уміст гумусу порівняно з чорноземами, тому що в районах їхнього формування менша

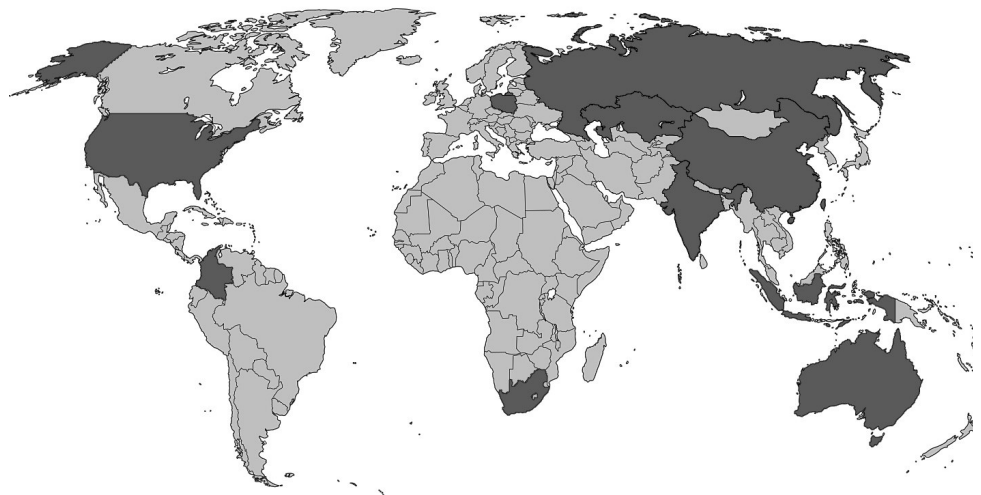
- А величина сумарної сонячної радіації
- Б випаровуваність
- В кількість водоносних горизонтів
- Г кількість рослинних решток

18. У якому твердженні схарактеризовано процес урбанізації у світі?

- А середня густина населення за 130 років зростає в 4 рази
- Б зростання кількості населення у світі сповільнилося до 1 % за рік
- В на початку XX ст. в містах проживало 14 % населення світу, а на початку XXI ст. – 51 %
- Г середня очікувана тривалість життя населення світу у XXI ст. перевищила 70 років

19. На картосхемі темним кольором позначено країни-лідери (2019 р.) за обсягом видобутку

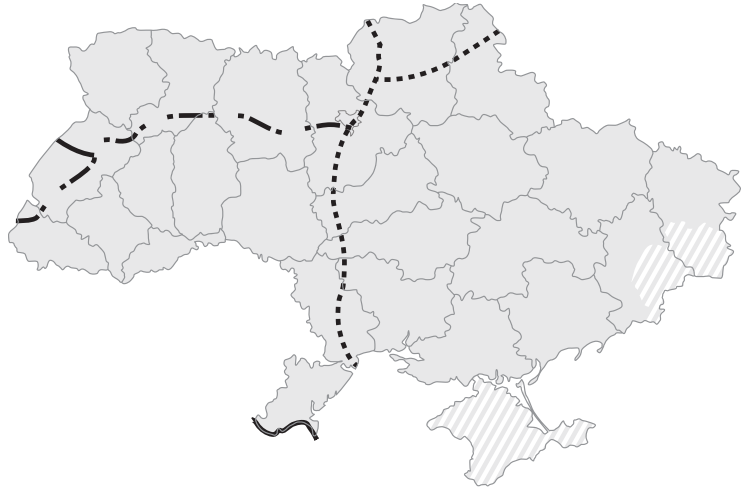
- А природного газу
- Б вугілля
- В мідних руд
- Г бокситів

20. Однією з тенденцій розвитку світового ринку чорних металів є домінування Китаю. Стрімкий розвиток чорної металургії в країні зумовлено
- А транзитним економіко-географічним положенням території
 - Б зростанням попиту на конструкційні матеріали на внутрішньому ринку
 - В збільшенням обсягів імпорту сировини й вугілля з країн Східної Азії
 - Г реалізацією державних програм розвитку наукомістких виробництв

21. На карті України позначено

- А міжнародні транспортні коридори
- Б залізниці з найбільшим вантажо потоком
- В магістральні газопроводи й нафтопроводи
- Г судноплавні річки й канали

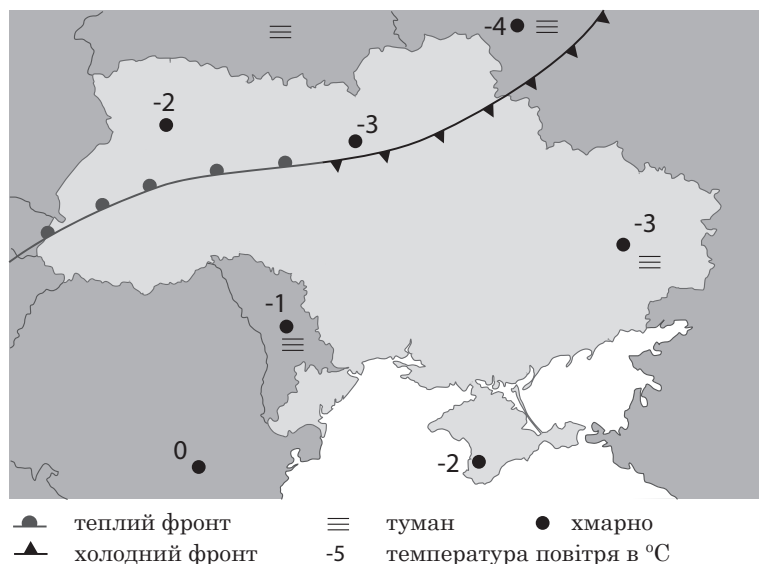

22. Відходи видобування вугілля в Україні можуть бути джерелом германію й інших цінних речовин. Освоєння технологій супутнього вилучення різних компонентів мінеральних ресурсів є прикладом

- А комплексної переробки мінеральних ресурсів
- Б вузької спеціалізації підприємств первинного сектору
- В негативного впливу на навколишнє природне середовище
- Г переходу економіки країни на постіндустріальний етап розвитку

23. За фрагментом синоптичної карти визначте, у якій частині України спостерігатимуть підвищення температури повітря під впливом теплового атмосферного фронту.

- А північно-східній
- Б південно-східній
- В північно-західній
- Г південно-західній

24. Проаналізуйте наведені в таблиці коефіцієнти народжуваності й смертності окремих країн світу й укажіть країну, у якій спостерігають явище депопуляції населення.

А	Країна	А	Б	В	Г
Б	Коефіцієнт народжуваності, осіб/тис.	12,2	9,0	30,0	13,4
В					
Г	Коефіцієнт смертності, осіб/тис.	7,1	14,0	8,0	8,2

25. В Україні домінує виробництво меблів як набору деталей із деревостружкових плит для збирання кінцевої продукції покупцем (принцип «конструктор»). На розташування такого виробництва істотно впливає

- А лісистість території
- Б наявність електростанцій
- В екологічна ситуація
- Г кількість споживачів

26. В одній з областей України половину земель уражено водною і вітровою ерозією, що спричинено

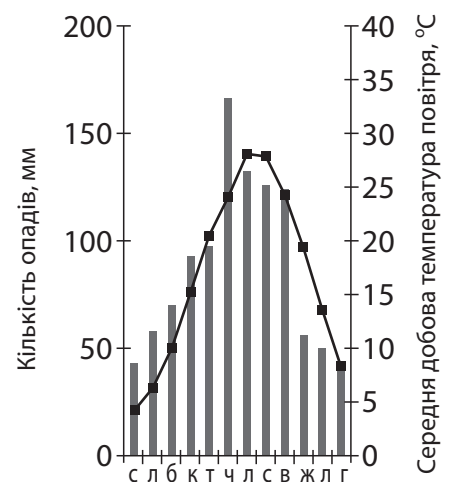
- А заболоченням рівнинних ділянок
- Б високою розораністю земельних угідь
- В значним залісненням території
- Г надмірним унесенням добрив

27. Вплив механічного руху населення на вирівнювання ситуації на ринках праці в країні з демографічним вибухом і країні з демографічною кризою відображено напрямком міграційного потоку

- А Індія → Велика Британія
- Б Україна → Польща
- В Канада → США
- Г Японія → Китай

28. За кліматограмою визначте тип клімату в Євразії.

- А екваторіальний
- Б субтропічний мусонний
- В тропічний континентальний
- Г помірний морський

29. Повітряна маса піднімається схилом гори на висоту 2700 м. Група туристів, яка рухається цим схилом з точки X у точку Y на своєму шляху спостерігатиме

- А збільшення абсолютної вологості повітря, бриз
- Б підвищення атмосферного тиску, ясну погоду
- В зниження температури повітря, хмари
- Г зменшення відносної вологості повітря, снігопад

30. Чим зумовлено пріоритетність розвитку виробництва органічної продукції сільського господарства в Україні?

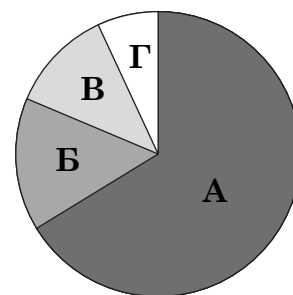
- А зональністю природних комплексів
- Б високою природною родючістю ґрунтів
- В сезонними змінами в природних ландшафтах
- Г короткотривалим вегетаційним періодом

31. Визначте показник, за яким до групи країн-лідерів уключено США, Росію, Канаду й Бразилію.

- А обсяг видобутку бокситів
- Б поголів'я свиней
- В обсяг лісозаготівлі
- Г площа посівів рису

32. Частку теплових електростанцій (ТЕС) у структурі світового виробництва електроенергії відображено на діаграмі буквою

- А
- Б
- В
- Г

33. Проаналізуйте склад лідерів у рейтингу конкурентоспроможності світових фінансових центрів (див. таблицю). Усі десять найбільших фінансових центрів світу є

- А столицями високорозвинених держав
- Б світовими (глобальними) містами
- В основними офшорними зонами
- Г спеціалізованими технополісами

Місце	Центр
1	Лондон
2	Нью-Йорк
3	Сінгапур
4	Гонконг
5	Токіо
6	Сан-Франциско
7	Чикаго
8	Сідней
9	Бостон
10	Торонто

34. Надходження валюти від експорту нафти в окремих країнах Західної Азії інвестовано в розвиток різних видів економічної діяльності. Сучасні зміни в структурі виробництва й експорту нафтовидобувних країн зумовили формування на економічній карті світу
- А депресивного промислового району
 - Б нового осередку індустріалізації
 - В міжнародної економічної організації
 - Г групи вузькоспеціалізованих країн
35. Укажіть сегмент світового ринку товарів і послуг, на якому суб'єкти економіки України є експортерами, а Сполучених Штатів Америки – імпортерами.
- А промислове обладнання
 - Б скраплений природний газ
 - В програмне забезпечення
 - Г освітні послуги
36. У Єгипті лише третина автомобільних шляхів має тверде покриття (асфальтована). Що зумовлює ефективне функціонування мережі доріг у цій країні?
- А сухий клімат і переважно рівнинний рельєф
 - Б велика протяжність морського узбережжя
 - В висока густина населення й низька урбанізованість
 - Г рівномірне розташування підприємств на території

У завданнях 37–42 до кожного з чотирьох рядків інформації, позначених цифрами, доберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою. Поставте позначки в таблицях відповідей до завдань у *бланку А* на перетині відповідних рядків (цифри) і колонок (букви). Усі інші види Вашого запису в *бланку А* комп'ютерна програма реєструватиме як помилки!

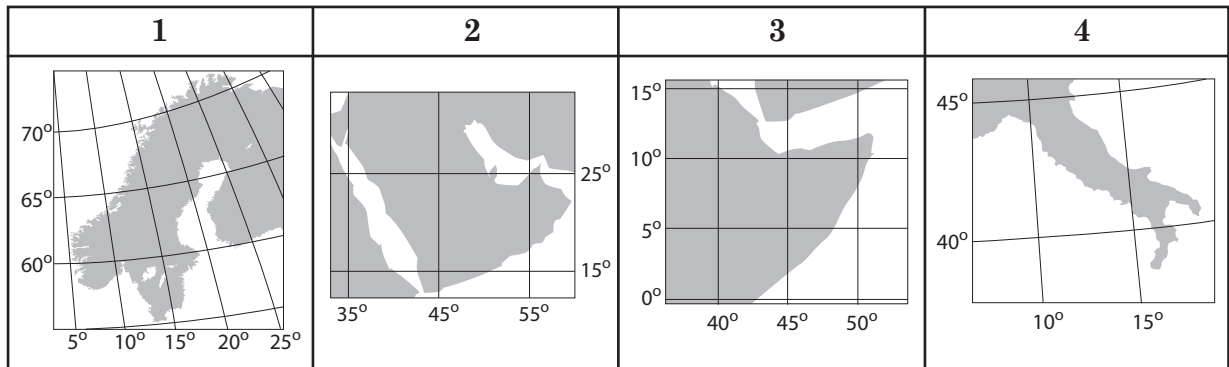
Будьте особливо уважні під час заповнення *бланка А*!
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

37. Визначте для кожного виду олії субрегіон її традиційного вироблення і споживання місцевим населенням.

1 пальмова	А Південна Європа	
2 соняшникова	Б Східна Європа	
3 соєва	В Східна Азія	
4 оливкова	Г Західна Африка	
	Д Австралія	

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

38. У відповідність картографічне зображення півострова з видом економічної діяльності первинного сектору, що формує поширення антропогенних ландшафтів на ньому.

- А** видобування нафти й природного газу
- Б** лісозаготівля, розроблення родовищ руд
- В** вирощування винограду, олив, цитрусових
- Г** розроблення вугільних басейнів відкритим способом
- Д** кочове й напівкочове тваринництво

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

39. У відповідність характеристику населення з областю, позначеною на картограмі України.

- 1 найбільша за людністю міська агломерація
- 2 найнижчий рівень урбанізації
- 3 «найстаріше» населення
- 4 найменша чисельність населення

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

40. Визначте для кожного металургійного центру в Україні домінуючий чинник його формування.

- 1 Маріуполь
- 2 Кривий Ріг
- 3 Запоріжжя
- 4 Краматорськ

- А концентрація виробництв металообробного устаткування
- Б спорудження ГЕС, ТЕС, а згодом – АЕС
- В розроблення родовищ залізної руди
- Г формування транспортного вузла з морським портом
- Д ускладнення екологічної ситуації

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

41. У відповідність характеристику об'єкта політичної карти Європи з його назвою.

- 1 федеративна республіка, країна «Великої сімки», член Євросоюзу й НАТО
- 2 конституційна монархія унітарного устрою, член НАТО
- 3 унітарна президентська республіка, країна з перехідною економікою, член СНД
- 4 залежна територія під урядованням Великої Британії

- А Норвегія
- Б Білорусь
- В Німеччина
- Г Швейцарія
- Д Гібралтар

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

42. До кожної характерної ознаки економіки Японії доберіть приклад, який ілюструє особливість її прояву.

- 1 постіндустріальна структура економіки
- 2 збереження традиційних виробництв первинного сектору
- 3 залежність виробництв вторинного сектору від імпорту сировини
- 4 істотні внутрішні відмінності в розміщенні виробництв

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

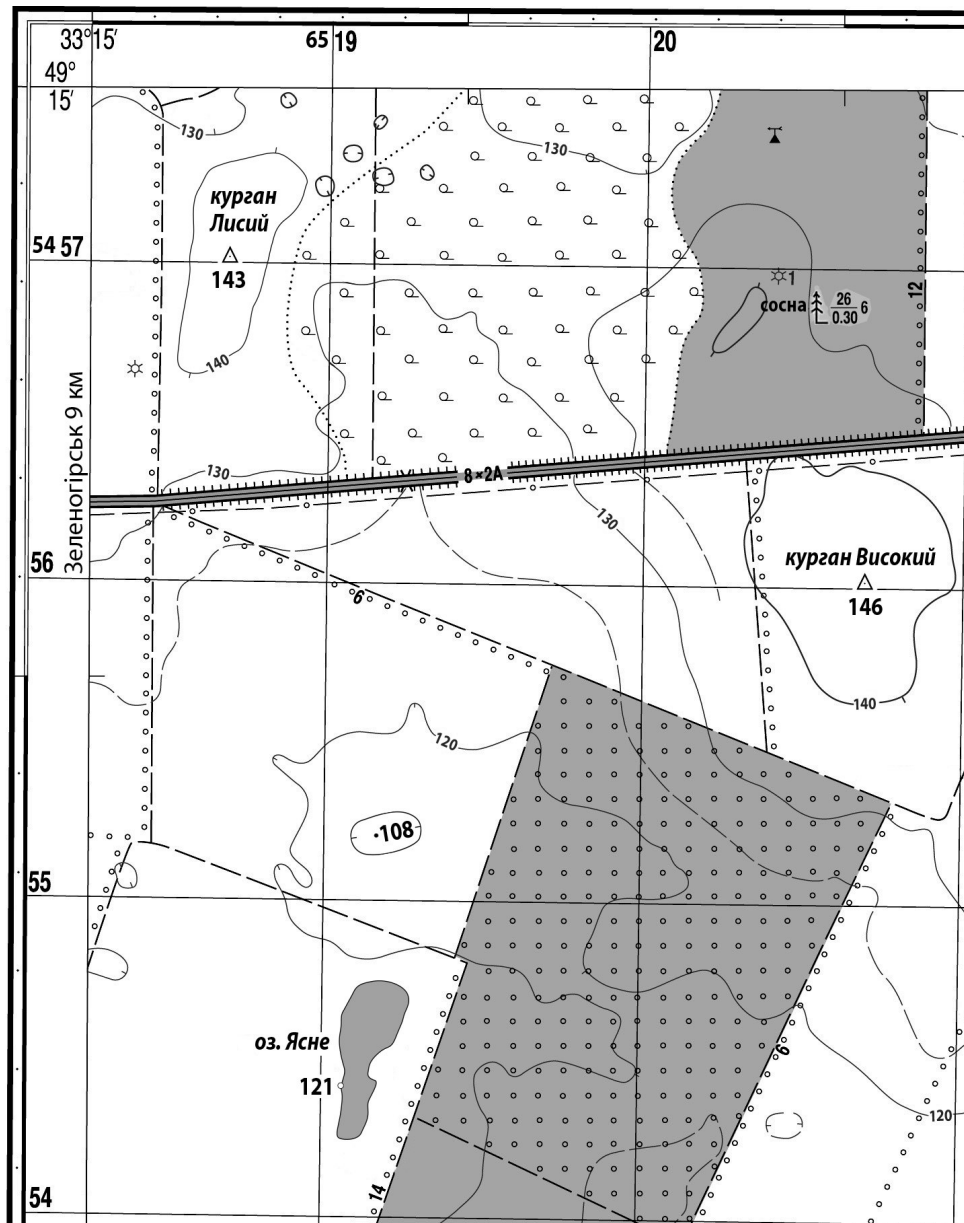
- А серед 500 найбільших транснаціональних корпорацій світу є японські
- Б експорт капіталу – домінуюча форма зовнішньоекономічної діяльності
- В державні дотації рисовим фермам для підтримання виробництва в господарствах площею до 1 га
- Г Тихоокеанський промисловий пояс – це 25 % площі країни й понад 75 % виробленої промислової продукції
- Д зосередження металургійних, хімічних, нафтопереробних виробництв у портово-промислових комплексах

Розв'яжіть завдання 43–48, використавши наведену карту. Одержані числові відповіді запишіть у зошиті та *бланку А*. Не робіть інших позначок у *бланку А*, тому що комп'ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

Приклад написання чисел:

число 1: 1 число 17: 1 7 число 123: 1 2 3

Будьте особливо уважні під час заповнення *бланку А*!
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей!

Масштаб 1 : 25 000

Суцільні горизонталі проведено через 10 м

Завдання 49–54 мають по сім варіантів відповіді, з яких лише три правильні. Виберіть три цифри, що позначають правильні, на Вашу думку, варіанти відповіді, та запишіть їх у *бланку А* згідно з інструкцією. Порядок написання цифр значення не має. Для виправлення помилково вказаної відповіді запишіть новий варіант відповіді (*три цифри*) у спеціально відведеному місці *бланка А*. Не робіть інших позначок у *бланку А*, тому що комп'ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні під час заповнення *бланка А*!
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

49. Визначте подібність географічного положення України й Німеччини.

- 1 обидві країни відносять до одного субрегіону Європи
- 2 усі точки в межах країн мають північну широту й східну довготу
- 3 їхні узбережжя омивають води морів Атлантичного океану
- 4 території країн лежать у межах однієї природної зони
- 5 територією проходять міжнародні транспортні коридори
- 6 усі їхні країни-сусіди є членами Європейського Союзу
- 7 є державами напівпериферії (у моделі «центр – периферія»)

50. Проаналізуйте статистичну інформацію щодо населення однієї з країн.

Відомо, що частка людей, вік яких перевищив 65 років, збільшилася за останні двадцять років удвічі. Що спричинило «старіння населення» у цій країні?

- 1 збільшення чисельності населення
- 2 зменшення народжуваності
- 3 зменшення смертності
- 4 збільшення середньої тривалості життя
- 5 зростання рівня урбанізації
- 6 збільшення середньої густоти населення
- 7 перевищення імміграції над еміграцією

	2000 р.	2020 р.
Кількість населення, млн осіб	16	18
Народжуваність, ‰	13	10
Смертність, ‰	10	9
Середня тривалість життя, років	77	79
Рівень урбанізації, %	74	75
Середня густина населення, осіб/км ²	89	90
Сальдо міграцій, %	0,2	0,2

51. Які аргументи спростовують таку узагальнювальну характеристику економіки України: «За структурою виробництва й зайнятості населення, рівнем розвитку окремих видів економічної діяльності Україна – аграрно-індустріальна країна»?

- 1 економічно активне населення – це 42 % від усього населення країни
- 2 у третинному секторі зайнято 62 % всіх працівників
- 3 у первинному секторі вироблено 15 % ВВП, у вторинному – 26 %
- 4 обсяг імпорту товарів на 20 % більший за обсяг експорту
- 5 експорт послуг на 7 % перевищує експорт сільськогосподарської продукції
- 6 у структурі експорту послуг домінують транспортні (60 %)
- 7 19 % товарів і послуг в Україні вироблено в її столиці

52. За якими критеріями можна визначити, що на картосхемі значками відображено розташування підприємств цукрової промисловості?

- 1 виробництво рівномірно розміщено в регіонах України
- 2 заводи зосереджено в районах із найбільшою густотою населення
- 3 виробництво сконцентровано в сільськогосподарській зоні Лісостепу
- 4 заводи розташовано в обласних центрах із надлишком робочої сили
- 5 виробництво тяжіє до міжнародних транспортних коридорів
- 6 найбільше підприємств – у Вінницькій і Полтавській областях
- 7 немає заводів у Карпатському регіоні, у зонах Полісся і Степу

53. Визначте основні тенденції просторової організації авіаракетокосмічного машинобудування на сучасному етапі.

- 1 концентрування виробництв у групі високорозвинених країн
- 2 відновлення позицій на світовому ринку окремих країн із перехідною економікою
- 3 зміщення основних виробництв у країни, що розвиваються
- 4 домінування на світовому ринку Європейського регіону
- 5 розвиток окремих виробництв у нових індустріальних країнах Америки й Азії
- 6 розбудова спеціалізованих технополісів у Західній і Центральній Азії
- 7 стрімке нарощування виробничого потенціалу в Китаї

54. Які чинники зумовлюють участь країн Мікронезії, Полінезії, Меланезії в міжнародному поділі праці?

- 1 віддаленість країн від материків й одна від одної
- 2 перебування під політичним контролем Австралії
- 3 можливості освоєння ресурсів океану
- 4 обмежені ресурси мінеральної сировини й палива
- 5 надлишок кваліфікованої робочої сили
- 6 політика реіндустріалізації урядів більшості країн
- 7 розташування світових фінансових центрів

ЧЕРНЕТКА

Кінець зошита